

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Jón Brian Hvidtfeldt

jonbrian@sosialurin.fo

NULLHUGSJÓN UTTAN SÝN

Í dag koyra 10.000 bilar á føroysku vegunum, sum eftir galdandi regl um áttu at verið sýnaðir. Men tað vera teir ikki, tí uppgávan verður ikki raðfest. Tá bilarnir á føroysku vegunum eru umleið 30.000 tilsamans, merkir tað, at triði hvør bilur manglar sítt eftirlit.

Galdandi kunngerð á økinum á setir, at nýggir bilar skulu sýnast fyrstu ferð, tá teir eru fyra ár, og síðani skulu teir sýnast annaðhvørt ár. Men her lekur millum teori og praksis - millum tað, ið vit sum samfelag siga okkum vilja, og tað vit sum samfelag vísa í verki at vit vilja.

Tí stendur stjórin á Akstovuni nú í at kalla somu støðu sum hesa

tíðina í fjør. Nevniliga við einum langum lista við bilum, sum áttu at fingið kannað, um eitt nú róður og bremsur virka sum tey skulu. Vit vita væl, at tað eisini er ásett í kunngerð, at eigarin hevur ábyrgdina av, at bilurin er í góðum standi. Men tá føroyska samfelagið hevur gjørt av, at allir bilar skulu sýnast við ávisum millumbili, so mugu vit væl eisini ganga út frá, at myndugleikin sá eitt endamál við hesum. Var einki endamál, so kundi landskassin væl spart burtur hesa funkiónina.

Tað eru skjótt 10 ár síðani at løgtingið hevði eitt aðalorðaskifti um nullhugsjónina, og enn hava

vit ikki hoyrt nakran politikara siga seg vera ímóti hesi vøkru hugsjón. Endamálið við nullhugsjónini er sum kunnugt, at eingin skal doyggja ella fáa álvarsligt mein av ferðsluvánlukku í veg aflutningsskipanini. Og víðari verður í somu hugsjón sagt, at framhaldandi eigur at vera miðað í móti, at akførini verða útgjörd við nýggjastu trygdarfyriskipanum, og at tey lúka fremstu trygdarkrøv.

Tað er ein sannroynd, at bilarnir eru tryggari í dag enn fyri 10 árum síðani. Men bilar eldast og slítast, og harvið kunnu annars tryggja førini við tíðini gerast ótrygg.

Tí er tað ikki í tráð við nullhug

sjónina, tá vit sum samfelag ikki raðfesta uppgávuna at kanna okkara bilar.

Fíggjarlógaruppskotið fyri 2014 boðar ikki frá bata, tí játtanin til Akstovuna stendur í stað. Vit mugu bara staðfesta, at antin mugu bilarnir sýnast - ella má løgtingssamtyktin um Nullhugsjónina sýnast av nýggjum.

➡ **10.000 ósýnaðir bilar koyra á føroysku vegunum**

Fyrirreikingarnar til djúphavn lidnar

Fyrirreikingarnar at gera stóru djúphavnina á Tvøroyri eru nú komnar somikið langt, at klárt er at fara ígongd við sjálvt arbeiðið.

Men nógva virkseimið á havnarlagnum á Tvøroyri kemur í fyrstu røð. Tí hevur Articon, sum stendur fyri arbeiðnum, fyribils pakkað niður og hevur flutt maskinurnar aðrastaðni.

– Vit mugu laga okkum til virkseimið á havnalagnum. Tí tá sjálvt arbeiðið við at seta stálið upp og fylla í havnina fer í gongd, kemur tað at av

marka møguleikarnar hjá stórum skipum at leggja at, sigur Jón Sigurdsson, stjóri í Articon.

Varðin Pelagic tekur fram vegis ímóti nógvum upp sjóvarfiski, og tí verður ikki mett skilagott at sperra havnina av fyri stóru uppsjóvarskipunum júst nú.

– Alt arbeiðið verður gjørt í samráð við Varðin Pelagic. So vit mugu fyrst fáa grønt ljós frá teimum, áðrenn arbeiðið heldur fram, sigur Jón Sigurdsson.

Stjórin í Articon metir, at

arbeiðið at seta stálið upp, fylla grót í havnina og gera keikantin tekur umleið 4-5 mánaðir. Men enn torir hann ikki at seta dato á, nær arbeiðið verður liðugt.

– Nei, tað valdast virksemið á havnaøkinum og nær ein skái er, soleiðis at vit sleppa í gongd aftur, sigur Jón Sigurdsson.

Nýggja djúphavnin á Tvøroyri er 180 metrar lang, umframt 35 metrar av enda kei. Dýpið verður 11 metrar.

Hetta er sel-skaps-tøming

JÓGVAN JÁKUPSSON
TÍÐINDI SÍÐA 4

Fiski vinna uttan fyri ES

FAROEXPO
SÍÐA 18

Málráð

frá Orðafragd

Marjun Arge Simonsen

málfrøðingur og cand.phil. í føroyskum

Fletting og krov

Nú er flettingin fyri og hóskaði er at taka nøkur heiti fram, sum hava samband við krov og fletting. – Eini avroð eru ávisir partar av flettum seyði: høvd, mörur, vomb, tál (netja) og blóð. Summi siga: høvd, føtur, lungu, hjarta, vomb, tál og blóð. Helst er tað eitt sindur ymist frá bygd til bygd, hvat verður roknað uppí.

Ivast nakar í, hvat "mörur" er, kann verða nevnt, at tað er: livur, lungu, hjarta, tind (og stundum lundir) í einum, sum hongur niður úr barkanum.

Mörur hevur eisini eina aðra merking. Tað er "tál uttan um innvøl". Fleiri mörir eru í seyði, t.d. eygna-, garn-, hjarta-, bløðru- ella koku-, nýru- og oyrmörur.

Í krovinum eru fyra ryggjarstykki: hálsur, háryggur, mjóryggur og hárógva (ella drunnur). Háryggurin er fremsta ryggjarstykki. – Válgarin er stykkið av bringuni við trimum

teimum fremstu rivunum uppí. – Huppurin er stykkið, sum er tunnveibið við trimum ella fyra rivjabeinum uppí. Fóta mörur er tunnveibið ókrut, men skorið oman báðumegin.

Fingrastaðir kann verða sagt um ljósar og reydligar ríp ur út frá mjórygginum á kroví. Tað er tekin um, at tað er haga gott.

Slambur er innvølur og annað leyst úr seyði, t.d. sperðil, nýru og vomb.

Gamalt var, at alt á seyði varð etið uttan gor, gall og milti. – Føturnir vórðu rotaðir og havdir til súpanarbót. Her kann nevast, at fótur merkir gongulimur.

Flettari má vara seg fyri ikki at paða ella spáa. At paða er at tumma kjøt upp í skinnið, t. e. av misgáum fáa það við kjøtslintrum upp í skinnið. At spáa er at skera ov ovarlaga, so ein sker spávøluna upp í fótin, soleiðis at spritan ikki kann stingast í sperruna.

Sosialurin

Tel. 341800
www.sosialurin.fo

Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Útgevart: Sp/f Sosialurin

Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstøðin
Avgreiðsla: mán - frí
kl. 08.00 - 16.00

Tíðindaleiðari
Jón Brian Hvidtfeldt
jonbrian@sosialurin.fo

Marknaðardeild
lysing@sosialurin.fo